

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-2-60
Karar Sayısı : **04-52/717-181**
Karar Tarihi : 12.8.2004

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN,
Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ,
Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN.

B- RAPORTÖRLER : Özge İÇÖZ, Ferhat TOPKAYA

C- ŞİKAYET EDEN : Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.
Turcell Plaza Meşrutiyet Cad. No:153
Tepebaşı/İstanbul
Temsilcisi: Av.Ümit AKIN, Av. Gökçe TÜRKOĞLU
Halaskargazi Cad. Atamın Apt. No:348
Kat:4 Daire:5 Şişli/İstanbul

D- HAKKINDA

İNCELEME YAPILAN : Türk Telekomünikasyon A.Ş.
Turgut Özal Bulvarı, Aydınlıkevler/ANKARA

E- DOSYA KONUSU : Türk Telekomünikasyon A.Ş.nin 1.6.2004 tarihi itibarıyla geçerli olmak üzere kiralık devre tarifelerinde yaptığı değişikliklerle toptan aylık devre tesisi ve nakil ücretlerinin çok yüksek oranlarda artırmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

F- İDDİALARIN ÖZETİ : Söz konusu ihlal iddiasıyla ilgili olarak Kurum'a gönderilen şikayet başvurusunda özetle;

- Telekomünikasyon Kurumu'nun 5.6.2004 tarih ve 25483 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/246 sayılı kararıyla 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanununun değişik 29. maddesinin (b) bendine göre, telekomünikasyon şebekeleri üzerinden sunulan ulusal ve uluslararası ses iletimini ihtiva eden telefon hizmetleri ile (kişisel telekomünikasyon tesisleri ile telekomünikasyon hizmetlerine ilişkin imtiyaz sözleşmeleri veya telekomünikasyon ruhsatları veya genel izinlerinde ilgili işletmeci tarafından kurulması öngörülen telekomünikasyon altyapısı hariç olmak üzere) tüm telekomünikasyon altyapısında, ilgili piyasaların serbestleştirilmesiyle birlikte, söz konusu piyasalarda faaliyet gösteren işletmecilerin rekabet gücüne yönelik ölçülebilir büyüklüklere ulaşmaya kadar Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom)'nin fiili tekele sahip işletmeci olarak belirlendiği,

- Türk Telekom'un 1.6.2004 günü itibarıyla geçerli olmak üzere kiralık devre tarifelerinde değişiklik yaptığı,
- Türk Telekom'un altyapı hizmetlerine ilişkin tarifelerde 1.6.2004 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu zam incelendiğinde toptan aylık devre tesis ve nakil ücretlerinin yüzde binler oranında arttırıldığı,
- Bu yeni tarife ile altyapı tesis ücretlerine %1015 ve nakil ücretlerine de %1382 oranında zam uygulandığı,
- Bu fiyat artışlarının hiçbir makul gerekçeye ve hiçbir maliyet esasına dayanmadığı ve piyasa gerçeklerine tamamen aykırı düştüğü,
- Söz konusu tarifelerde, telekomünikasyon altyapısı devre ve nakil ücretlerinin perakende ve toptan aylık kira tarifeleri şeklinde düzenlenmiş olmasıyla birlikte, toptan aylık kira tarifelerinden yaralanabilmek için en az 50 adet devre ve toplam 50x2 Mbps eşdeğer kapasite kiralama koşulu getirildiği,
- Türk Telekom'un, altyapı işletmeciliği konusundaki yetkilendirmelere az bir zaman kala belirlediği tarifeler ve hiçbir rasyonel gerekçeye dayanmaksızın uygulanan fahiş fiyatlandırmalar ile yeni teşebbüsler için oldukça yüksek meblağlarda yatırımların gerçekleştirilmesini; varolan işletmeciler açısından da sistemlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi için makul olanın çok üzerinde harcamalar yapılmasını zorunlu kıldığı ve bu suretle sahip olduğu fiili tekeli kötüye kullandığı,
- Söz konusu hizmetlere ilişkin olarak faaliyet göstermekte olan işletmecilerin bu sistemlerin işletimi için gerekli olan altyapı ve devre kiralama, enerji kullanımı, tesis ve nakil hizmetlerinin tamamını Türk Telekom'dan temin etmek zorunda olduğu dikkate alındığında, Türk Telekom'un bu suretle ilgili piyasada bir giriş engeli oluşturduğu; yüksek altyapı yatırımlarına sebebiyet vererek ilgili piyasadaki fiili tekelinin devamını garanti etmeye çalıştığı ve ilgili pazarda serbest rekabetin tesisini engellemekte olduğu

ifade edilerek gereğinin yapılması talep edilmiştir.

G- DOSYA EVRELERİ : Kurum kayıtlarına 15.6.2004 tarih ve 3185 sayı ile giren şikayet üzerine düzenlenen 9.8.2004 ve 2004-2-60/İİ-04-Öİ sayılı İlk İnceleme Raporu ve söz konusu iddialara ilişkin olarak 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun 7. maddesinin üçüncü fıkrası gereği 2.8.2004 tarih ve 4206 sayı ile Kuruma intikal eden Telekomünikasyon Kurumu'nun görüşü, 9.8.2004 tarih, REK.0.06.00.00/119 sayılı Başkanlık Önergisi ile 04-52 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda; Telekomünikasyon Kurulu tarafından Türk Telekom'un şikayet konusu tarifelerinin maliyet esaslı olduğu ve etkin piyasa gücünün bir sonucu olarak ortaya çıkabilecek aşırı fiyatları içermediği tespit edilerek onaylanmış olması nedeniyle, tarifelerin 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceği ifade edilmiştir.

I- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Şikayet konusu tarifelerin 406 sayılı Kanun uyarınca düzenlemeye tabi olması sebebiyle öncelikle Türk Telekom'un tarifelerinin belirlenmesine ilişkin mevzuatın incelenmesi gerekmektedir.

28.8.2001 tarih ve 24507 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tarife Yönetmeliği (Yönetmelik)'nin "Tarifelerin Onaylanmasında Uygulanacak Esaslar" başlıklı 6. maddesine göre Türk Telekom'un tarifelerinin,

- hizmetin etkin olarak sağlanması maliyetine dayalı olması gerektiği,
- haklı bir gerekçe olmaksızın, işletmecinin etkin piyasa gücünün bir sonucu olarak ortaya çıkabilecek aşırı fiyatları içermemesi,
- rekabetin kısıtlanmasını hedefleyen fiyat indirimlerini ihtiva etmemesi
- aynı veya benzer telekomünikasyon hizmetlerinin sunulmasında kullanıcılar arasında ayırım yapılmasına yol açmaması

gerekmektedir. Telekomünikasyon Kurumu bu esaslar çerçevesinde kiralık devre tarifelerini "her bir hizmet için hizmetin etkin olarak sağlanması maliyetine dayalı yöntem"e göre onaylamaktadır. Telekomünikasyon Kurulu tarifeleri onaylarken, Yönetmeliğin "Tarife Onay Yöntemleri" başlıklı 7. maddesi uyarınca, her bir tarifenin işletmecinin etkin piyasa gücünün bir sonucu olarak ortaya çıkabilecek aşırı fiyatları içerip içermediğine yönelik inceleme yapmakta, gerekleri sağlanmadığı takdirde ilgili tarifeye onay vermemektedir.

Telekomünikasyon Kurumu'ndan gelen görüş yazısında da, Türk Telekom tarafından sunulan kiralık devre tarifelerinin 1.1.2003 tarihinden itibaren maliyet esaslı olarak onaylanacağına Telekomünikasyon Kurumu tarafından düzenlendiği ve bu çerçevede şikayete konu tarifelerin Telekomünikasyon Kurumu tarafından onaylandığı ifade edilmiştir. Bu ifadeden de anlaşıldığı üzere, Telekomünikasyon Kurumu, şikayet konusu kiralık devre tarifelerine ilişkin olarak Türk Telekom'un sunduğu maliyetleri incelemiş; şikayete konu tarifelerin, Türk Telekom'un etkin piyasa gücünün bir sonucu olarak ortaya çıkabilecek aşırı fiyatları içermediğine kanaat getirmiş ve rekabet etkilerini de göz önüne alarak tarifeleri maliyet esaslı olarak onaylamıştır.

Aynı yazıda da ifade edildiği üzere, 4502 sayılı Kanun'la değişik 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'nun 29. maddesine göre Telekomünikasyon Kurumu, hat ve devre kiralaları da dahil olmak üzere ücretlerin hesaplanma yöntemlerini ve üst sınırlarını, makul ve ayırım gözetmeyen şartlarla, 30. maddede belirtilen genel ilkeler çerçevesinde çıkarılacak yönetmelikler, tebliğler ve sair düzenlemeler, imtiyaz sözleşmeleri ve telekomünikasyon ruhsatlarının hüküm ve şartları da gözetilerek tayin ve tespit etmeye yetkilidir.

J- SONUÇ

Düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre; Telekomünikasyon Kurulu tarafından Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin şikayet konusu tarifelerinin maliyet esaslı olduğu ve etkin piyasa gücünün bir sonucu

04-52/717-181

olarak ortaya çıkabilecek aşırı fiyatları içermediği tespit edilerek onaylanmış olması nedeniyle, tarifelerin 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceğine OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.